

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odpovědnost advokáta za škodu způsobenou klientovi v důsledku chybného právního názoru čili Co musí všechno advokát znát?

Známa fráze sice říká, že dva právníci mívají minimálně tři právní názory. Právní předpisy a na ně navazující judikatura se rychle mění a vyvíjí, rozhodování soudů je často nejednotné, a advokát tak převážně nemůže předvídat výsledek soudního sporu, přesto nelze rezignovat na povinnost advokáta ovládat právní úpravu, znát judikaturu a odbornou literaturu. Je podstatný rozdíl mezi situací, když advokát zastává, třebaš minoritní, ale vyargumentovaný právní názor, který je později soudy odmítnut, a neopodstatněným postupem v rozporu s právní úpravou resp. jejím ustáleným judikaturním výkladem, případně nadto podpořeným odbornou komentářovou literaturou.

To, že advokát odpovídá klientovi za škodu, kterou mu způsobil v souvislosti s výkonem advokacie, je všeobecně známo a k dispozici je i vícero judikaturních rozhodnutí tuto problematiku řešících, a proto snad postačí na úvod jen připomenout, že právní úprava odpovědnosti za škodu způsobenou advokátem v souvislosti s výkonem advokacie vychází z odpovědnosti bez zřetele na zavinění (jde o objektivní odpovědnost) a je založena na současném splnění předpokladů, jimiž jsou výkon advokacie, vznik škody a příčinná souvislost mezi výkonem advokacie a vznikem škody, a rovnou upozornit na pozoruhodný judikát Nejvyššího soudu.

Chyby při výkonu advokacie

Nesprávný výkon advokacie spočívající např. v nesprávném nebo nevhodně zvoleném způsobu uplatňování práv klienta v soudním řízení je třeba posuzovat vždy s přihlédnutím k okolnostem daného případu a charakteru pochybení; je rozdíl mezi tím, kdy advokát zastává určitý relevantně vyargumentovaný právní názor (který je později soudy odmítnut) a kdy například podá za svého klienta opravný prostředek opožděně, s formálními (technickými) nedostatky, uvedl Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 30. 1. 2019, spis. zn. [25 Cdo 2038/2018](#). Na advokáta nelze však klást nepřiměřené požadavky, dodal Nejvyšší soud, např. aby v situaci, kdy určitá právní otázka je v právní teorii i praxi sporná, předjímal budoucí vyřešení takové otázky judikaturou (výkladem) vyšších soudů.

Domáhání se již nepřipustného nároku

Advokát zastupoval klienty, kteří se domáhali slevy z kupní ceny rodinného domu. Jejich žaloba byla zamítnuta, ačkoliv jim skutečně svědčilo právo z titulu neodstranitelnosti vad zakoupeného rodinného domu. Jenže nejprve požadovali nikoliv slevu z kupní ceny, nýbrž odstranění vady. Ovšem jednou provedenou volbu nároku z vadného plnění již nelze jednostranně změnit. Podle ustálené judikatury, vykoná-li kupující volbu a uplatní jedno z více možných práv, je projevem vůle vázán a nemůže jednostranně volbu práva z odpovědnosti za vady měnit.^[1] Na zmíněné judikaturní závěry odkazovala i komentářová literatura. Klientům tak v důsledku neúspěchu v řízení vznikla povinnost nahradit žalované straně náklady řízení. Tím jim vznikla škoda, jejíž náhrady se domáhali následně právě vůči advokátovi, který je původně v dané věci zastupoval.

Nevyargumentovaný postup advokáta

Žalovaný advokát přitom v jím podané žalobě nijak nezduvodnil, proč se jménem klientů domáhal slevy z kupní ceny rodinného domu, ačkoliv předtím vůči prodávajícímu uplatnili nárok z odpovědnosti za vady v podobě odstranění vad. Z toho vyplývá, že výkon advokacie nebyl advokátem činěn řádně, vyhodnotil Nejvyšší soud. Advokát se za klienty domáhal nároku, který jim dle zákonných ustanovení a ustálené rozhodovací praxe nenáležel, přičemž v žalobě nepředložil žádný relevantně vyargumentovaný právní názor, kterým by zdůvodnil, proč by mělo být rozhodnuto v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího soudu. Postup advokáta ani nebyl jedním z možných, běžnými výkladovými metodami obhajitelných názorů, odporoval publikované judikatuře i komentářové literatuře, a lze proto na něm spravedlivě požadovat, že měl jako advokát předjímat výsledek řízení a za klienty se nároku na slevu z kupní ceny rodinného domu nedomáhat, vyhodnotil Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 30. 1. 2019, spis. zn. [25 Cdo 2038/2018](#). NS odmítl závěr odvolacího soudu, že žalovaný advokát neporušil svoji právní povinnost advokáta v souvislosti s výkonem advokacie, neboť jeho pochybení nemělo intenzitu zjevného pochybení právního či faktického, tak není správný a odvolací soud se jím odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu. Pro úplnost dodejme, že prvostupňový soud rozhodl ve prospěch žalujících klientů.

Pozitivní hodnocení závěrů Nejvyššího soudu

Jakkoliv je některými advokáty přijímán přístup Nejvyššího soudu s jistými rozpaky, musím se s ním naopak plně ztotožnit a kvitovat jej. V praxi jistě není vyloučeno, aby advokát zastával ojedinělý, od závěrů judikatury odlišný názor, ale pak o tom musí informovat své klienty, aby mohli zvážit, zda se má advokát případně pokusit výkladovou praxi prostřednictvím řešení jejich případu změnit, popř. docílit toho, aby jejich věc byla posouzena jinak. Advokát jistě nemůže předjímat výsledek sporu, ostatně Nejvyšší soud ČR v rozsudku spis. zn. 25 Cdo 1734/2016, ze dne 27. 9. 2017 uvedl: „Je třeba vzít v úvahu, že prakticky všechna soudní řízení nesou riziko prohry...“, [\[2\]](#) ovšem je zcela na místě vyžadovat, i přes dynamický vývoj práva, aby advokát znal právní předpisy, judikaturu soudů a odbornou literaturu k řešené problematice se vztahující.



Richard W. Fetter,

právník specializující se na pracovní a občanské právo

[\[1\]](#) Viz stanovisko Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 30. 12. 1982, Cpj 40/82, dále rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 3. 2003, spis. zn. 33 Odo 357/2002.

[\[2\]](#) A tak snad již za hodnocení, že „Každý soudní spor je svého druhu loterií.“ nemusí hrozit obvinění z diletantismu, které by bylo nutno omlouvat literární nadsázkou, vždyť jde jen o lapidární vysvětlení neprávnickům téhož, co řekla vrcholná soudní instance právnickům.

Další články:

- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)